

Vég Andrea

ÍRJUNK SZÉPEN, HELYESEN SÜNIVEL!

Írás- és helyesírás munkafüzet
2. osztályosoknak

Harmadik, változatlan kiadás

Mozaik Kiadó – Szeged, 2016

Szerző:
Vég Andrea
tanító

Lektorálta:
dr. Galgóczi Lászlóné
gyakorlóiskolai tanító-tanár

dr. Herbszt Mária
főiskolai tanár

Illusztrálta:
Falcione Sarolta

Kirendelt szakértők: Balla Katalin, Kaló Béla Kázmérené, Király Ildikó

Kerettanterv
EMMI kerettanterv 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 1. sz. melléklet (1.2.1)

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítást, a mű bővített,
illetve rövidített változata kiadásának jogát is.
A kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül sem a teljes mű, sem annak része
semmiféle formában (fotokópia, mikrofilm vagy más hordozó)
nem sokszorosítható.

Engedélyszám: TKV/5668-14/2013

ISBN 978 963 697 069 7

© Mozaik Kiadó – Szeged, 1997

Süni a nevem. Meseerdőből jöttem, hogy kirándulásra hívjalak benneteket. Ott élünk barátainkkal, Nyuszival, Egérkével, Brumival és még sok állattal, tündérrel, törpével együtt. Ha eljöttök velem, hosszú utunk ősztől tavaszig tart majd. Meseerdő lakói is szorgalmasan tanulnak szépen és helyesen írni. Sok mulatságos kalandjuk során benneteket is segítenek abban, hogy mindezt megtanuljátok. Az eredmény nem fog elmaradni, ha sétánk közben jól figyelték és pontosan dolgoztok.

Tartsatok velem!

A munkafüzetben található rövidítések:

- m** Másolás írott szövegről írottan
- M** Másolás nyomtatott szövegről írottan
- e** Írás emlékezetből
- t** Írás tollbamondás után
- i** Önálló munka

MONDAT, SZÓ, HANG ÉS BETŰ

1. Másold le a mondatokat az írásfüzetbe!

m Meseerdőben az állatgyerekek a hosszú nyári szünet alatt sokat játszottak. Nyuszi és Süni szívesen bújócskáltak a hűs árnyékban.

m A forróságban jólesett pancsolni a tóban. Rófi mindig a part közelében maradt, mert a mély víz csak jó úszóknak való. Ezt a szabályt be kell tartani!

2. a) Hány mondatot számoltál meg? Mi jelölte számodra a mondathatárokat? Egész mondattal válaszolj!

- b) Te hol nyaraltál? (Mondattal válaszolj a kérdésre!)

- c) Készíts rajtot egyik nyári élményedről!

3. a) Bontsd szavakra álló egyenessel a tagolatlan szöveget!

SüniésNyusziösszelmármásodikosztálybajárnakúj
tantárgyukislesznekedmelyiktankönyvtetszikalegjobbanmiért

- b) Másold le az írásfüzetbe a szöveget mondatokra és szavakra tagolva!
Ügyelj a helyesírásra!
- c) Egész mondattal válaszolj a szövegben feltett kérdésekre!

- d) Karikázd be a hosszú magánhangzókat, és húzd alá a hosszú mássalhangzókat! Olvasd fel hangosan a szavakat! Figyelj a hosszú hangok ejtésére!

- e) Rajzold le Süni és Nyuszi erdei iskoláját!

4. Mi kerül az iskolatáskába? Állítsd helyes sorrendbe a szótagokat! Írd le helyesen a válaszokat!

ce fű ra ru za dír zet

5. a) Betűkapcsoló

ó á

o a

oo aa

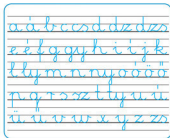
- b) Írj az írásfüzetedbe öt-öt olyan szót, amelynek második betűje ó, illetve á!

A HANGOK ÉS A BETŰK

Az ábécé betűi

1. a) Olvasd el a szöveget!

Az Erdei Iskolában ma délelőtt az ábécé betűit ismétlik a tanulók. Két nagy csoportra osztják a betűket. Süni a magánhangzókat olvasza fel hangosan, Röfi a mássalhangzókat írja le a füzetébe.

b) Másold le a kisbetűs ábécétábláról a magánhangzókat a csoportokba!

rövid magánhangzók

hosszú magánhangzók

c) Írd le a nagybetűs tábla mássalhangzóit a csoportokba!

egyjegyűek:

kétjegyűek:

háromjegyű:

2. Pótold a hiányzó magánhangzókat! Hány ilyen szót tudnál alkotni? Írd le!

s_r_s

k_r_s

3. a) Olvasd el az idézetet!

Megérett a szőlő
zamos.

A hegyoldal végig
illatos.

(Szalai Barbóla: Megérett a szőlő)

b) Írj egy-egy példát az idézet szavaiból a meghatározások mellé!

csak rövid magánhangzó van benne:

csak hosszú magánhangzó van benne:

van benne rövid és hosszú magánhangzó is:

4. Egyjegyű vagy kétjegyű mássalhangzó hiányzik a szóból? Pótold a hiányokat!

Tücsök koma ___iripel.

A folyóban úszik a pon__.

A kis veréb ___iripel.

A mondat végén van a pon__.

Festéshez kell az e__et.

A viharban villám villa__.

Savanyú az e__et.

A szobában ég a villa__.

5. Másold le az idézetből a hosszú mássalhangzós szavakat!

Egyszer csak egy szép, tarka tollú papagáj röppent fel előtte.

– De most már igazán tudom, mi leszek! Papagáj akarok lenni! Taníts meg engem repülni!

(A csökányös kiselefánt – afrikai mese;
Rab Zsuzsa átdolgozása)

A betűrend

1. a) Olvasd el a szöveget!

Meseerdő kis lakói, Süni, Nyuszi, Törpi, Mókuska, Brumi, Röfi, Egérke és Csacsi szívesen járnak az Erdei Iskolába. Mackó úr, a tanító bácsi minden reggel felolvassa az osztálynévsort.

- b) Írd le betűrendben az állatkák neveit!

2. Brumi összekeverte a betűket! Alkoss a megadott betűkből virágneveket, majd számozással tedd betűrendbe őket!

3. Új lakók költöznek az üres lakásokba. Másold le az állatneveket a megfelelő házikókba az ábécérendet követve!

papagáj, elefánt, zsiráf, gyík, mókus

4. A rajzok alapján írd le ábécérendbe szedve a megfelelő szavakat!

a)

b)

5. Betűkapcsoló

szó

csi

gyű

gye

au

őe

A MAGÁNHANGZÓK HOSSZÚSÁGA

Mikor i és mikor í?

1. a) Húzd alá a szavakban késsel az i-t és zölddel az í-t!

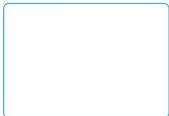
Törpi mély lyukat ás a diófa alatt.

– Mit keresel? – kérdi Cini.

– Ide ástam a kincset. Segíts megkeresni, kérlek!

– Szívesen – feleli Cini.

- b) Rajzold le, mi lehetett a kincs,
amit Törpi elásott!

2. Másold le az írásfüzetbe a szavakat, majd kösd össze a megfelelő rajzzal!

híd

tíz

nyíl

sír

víz

10

szív

3. Másold le a szókapcsolatokat a füzetbe!

új híd, könnyű szívvel, csíkos mellény, vizes ruha, hímestojás

4. Gyűjts olyan szavakat, amelyekben i, illetve í van! Öt-öt példát írd!

5. Egészítsd ki a szavakat ékezetekkel, és írd le őket a vonalra!

csikos

csikos

6. a) Adj címet a mesének, és dolgozz az írásfüzetben!

m

Reggel az erdei iskolában nyílik az ajtó. Süni és Csacsi éppen most érkeznek. A tanító ír a táblára írja a címet:
A kígyó

m

Felszólítja Brumit:

– Hány lába van a kígyónak?

– Tíz! – feszít Brumi. A többiek nevetnek. Milyen kínos helyzet. A bocs sírva fakad.

e

– Ne sírj, segítünk neked megtanulni! – vigasztalják a többiek.

ö

Hogyan segítettek? (Írd le a választ!)

b) A fenti szövegben húzd alá azokat a szavakat, amelyekben **i** és **í** található! Csoportosítsd őket az írásfüzetben!

7. Betűkapcsoló

ei

nyí

ír

Mikor o és mikor ó?

1. a) Másold le a mondatokat az írásfüzetbe!

A mókusmama mogyorós gombócot főz vacsorára. Mókuska csillogó szemmel kiáltja: – Hű, de jó!

- b) Írd le szótagolva azokat a szavakat, amelyekben o-t vagy ó-t találsz!

2. Másold le az ó végű szavakat az írásfüzetbe!

hordó, pók, hajó, pókháló, óvoda, mosolygó, autó, mosópor

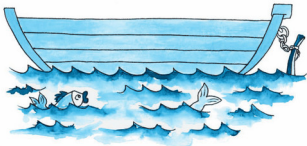
3. Pótold a szóvégi magánhangzókat!

s__, sz__, apr__, rig__, tanul__, foly__, olcs__, takar__, n__,
vasal__, zászl__, non__, h__, ajt__

4. Alkoss mondatokat a szókapcsolatok közül hárommal az írásfüzetben!

süllyedő hajó, olcsó dió, ropogós mogyoró, mély folyó, forró tea,
száguldó autó, vágatató ló, hosszú folyosó

5. Olyan állatokat rajzolj a csónakba, amelyeknek a nevében ó van. Írd le nevüket az írásfüzetbe!

6. a) Adj címet a mesének, és végezd el a feladatokat az írásfüzetben!

m

Tobias, a jószívű óriás jószíven
falatozik egy diófa alatt.
-Hű, de jóllaktam!-gondolja

m

Fölötte egy rigó üldögél az ágon.

– Kérlek, adj néhány falatot a fiókáimnak! – szól le az óriásnak.

e

– Szívesen! Maradt még sósperec. Kóstold meg, ízlik-e!

i

A fiókák ... (Fejezd be a megkezdett mondatot!)

b) Készíts rajzot az írásfüzetben a meséhez!

c) Húzd alá a mesében azokat a szavakat, amelyekben **ó** és **í** van! Csoportosítsd őket a megadott elrendezés szerint!

ó

ó, í

í

7. Betűkapcsoló

io

oi

Tobias

rigó

diófa

Mikor ö és mikor ő?

1. a) Olvasd el a szólásokat, közmondásokat!

Csöbörből vödörbe esik. Ebül jön, ebül megy. Úgy nő, mint a gomba.
Az erdőnek füle van, a mezőnek szeme. Öreg ember nem vén ember.

- b) Húzd alá azokat a szavakat, amelyekben ö és ő van!

2. Másold le a szavakat!

szőlő	_____	csengő	_____	fenyő	_____
cipő	_____	erdő	_____	felhő	_____

3. Másold le a szókapcsolatokat a füzetbe, és húzd alá az ő végű szavakat!

sűrű erdő, sötét felhő, fénylő csillag, lyukas tető, első osztály

4. Mi a különbség a szavak jelentése között? Készíts rajtot a füzetbe!
Figyeld meg az ékezet jelentésmódosító szerepét!

török török

5. Írd le tollbamondással a szókapcsolatokat! Javítsd a munkád!

csíkos mellény, kínos helyzet, süllyedő hajó, forró tea, olcsó dió

6. Fejtsd meg az alábbi találos kérdést! Írd le az írásfüzetbe azokat a szavakat, amelyekben ő-t találsz!

Sziklaszirten tanyázik,
Levegőben vadászik,
Csőre horgas, karma nagy,
Magas égből le-lecsap...

7. Betűkapcsoló

lő _____
ő _____
bő _____

8. a) Dolgozz az írásfüzetben!

m

A vihar

Reggel az erdő verőfényes nap-
ra ébredt, enyhe szellő lengede-
zett. Dél előtt erős szél támadt, és
sötét felhőket sodort magával.

m

Az állatok a vihar elől sietve menekültek a búvóhelyükre. Villám cikázott át az égen, erős csattanás követte.

e

A kis őz ijedten bújt a mamájához.

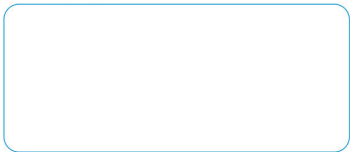
t

– Hallottad ezt a robajt? A tisztás mögött kidőlt egy fa! – mondta az őzmama.

ö

szél, szellő... (Folytasd a hasonló jelentésű szavak gyűjtését!)

b) Készíts rajzot a viharról!

c) Húzd alá a mesében azokat a szavakat, amelyekben **ő**-t találsz!

9. Betűkapcsoló

„öz”

„ök”

„kő”

Mikor u és mikor ú?

1. a) Másold le az írásfüzetbe a népi mondást!

Hull a dér, jön a tél,
daru, gólya útra kél.

- b) Húzd alá azokat a szavakat, amelyekben u és ú van!

2. Másold le a szavakat betűrendben!

nyúl, út, tyúk, hattyú, kút, kapu, súly, daru, fut, zúz, szúnyog, lúd

3. Másold le négyet a szókapcsolatok közül! Készíts melléjük rajzot is!
A füzetben dolgozz!

hosszú út, falu mellett, könnyű súly, hosszú hajú, kapu mögött, gyalu
alatt, ürge nyúl, satu között, mély kút

4. a) Adj címet a mesének, és dolgozz az írásfüzetben!

m

Károgi, hosszú útra indul, ba-
tyut köt a vállára. Edes húsi
szőlőt szeretne találni.

m

A mezőn túl egy faluban szőlőskertre lel.
– Itt a finom szőlő! – ujjong magában a varjú. Elkezd falatozni,
de öröme nem tart sokáig. Csalódottan kiált fel:

t

– Hiszen ez savanyú!
Szomorú szívvel tér vissza a fészkébe.

- b) Karikázd be azt a képet, amelyik szerinted a csalódott varjút ábrázolja!

- c) Gyűjts a meséből szavakat a csoportosításnak megfelelően! Miközben írsz, ejtsd ki hangosan a szavakat! Ügyelj a magánhangzók hosszúságára! Írd át színessel a szó végén az **ú**-t!

u

ú

ő

5. Írd le emlékezetből a szavakat a fűzetbe! Gyűjts még **u**-ra végződő szavakat!

daru, kapu, batyu, falu, Samu

6. Betűkapcsoló

ja
szü
hi
is
it

Mikor ü és mikor ú?

1. a) Másold le a mondatokat az írásfüzetbe!

Tüsi selyemszoknyát varr magának.
Cérnát fűz a tübe, gyűszűt húz az ujjára.

- b) Húzd alá azokat a szavakat, amelyekben **ü**-t találsz! Ejtsd ki hangosan a szavakat, hangoztasd hosszan az **ü**-t!

2. Másold le a szavakat az írásfüzetbe!

kesztyű, tű, gyűrű, fű, gyűszű, ül, tűz, fűzet

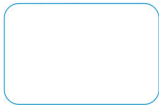
3. Másold le a szókapcsolatokat, és írd melléjük az ellentétüket!

mézizű szőlő, hűvös idő, könnyű cipő, jószívű tündér

mézizű szőlő - savanyú szőlő

4. Másold ki a találós kérdésből a hosszú magánhangzós szavakat az írásfüzetbe! Rajzold le a megfejtést!

A mezőről csűrbe viszik,
a csűrben meg kicsépelik,
két kő között megforgatják,
vízzel, sóval megdagasztják,
még a tűznek is kiteszik:
jó annak, ki megéhezik. Mi az?

5. Írd a rajzok alá, hogy mit ábrázolnak!

6. Adj címet a mesének, és dolgozz az írásfüzetben!

m

Tündér Kata az erdő szélén
vadvirágokat gyűjt jól tudja
melyiket szabad leszakítani. Ko-
szorút fűz a hajába.

m – Milyen gyönyörű vagy! – csodálja Egérke. Hűvösre fordul az idő, a tündér indulni készül. Hirtelen sírva fakad, mert elveszett a gyűrűje.

e – Ne búsulj, majd én megkeresem! – ajánlkozik Egérke.

t A sűrű fűben hamar megtalálja a csillogó gyűrűt. Kata jókedvűen indul haza.

i Gyűjts ű-re végződő szavakat! A mesében is találsz!

7. Fejtsd meg a talalós kérdéseket! Húzd alá azokat a szavakat, amelyekben ű vagy ű van!

Ahová a vörös kutya fekszik,
fű ott nem növekszik.
Mi lehet ez a vörös kutya?

Fütyülve megütöget,
visszaadnod nem lehet...
Mi az?

8. Betűkapcsoló

ün

uj

uz

ua

A MÁSSALHANGZÓK HOSSZÚSÁGA

Hosszú egyjegyű mássalhangzók

1. a) Olvasd fel hangosan a mondatokat! Ügyelj a magánhangzók és a mássalhangzók hosszúságának hangoztatására!

Az erdőben egész éjjel esett az eső, egyetlen csillag sem volt az égen.
Reggelre előbújt a nap. Nappal a szellő elfújta a felhőket.

- b) Húzd alá a szövegben a napszakokat! Mit vettél észre? Írd le a választ!

2. Másold le a szavakat az írásfüzetbe!

pillangó, mellény, olló, felleg, csillag, kettő, villamos, villa, befőtt

3. a) Rajzold le Tündér Katát! Írd le azoknak a testrészeinek a nevét, amelyekben hosszú egyjegyű mássalhangzót találsz!

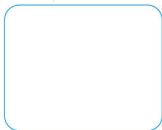

- b) Kösd össze a rajzot a szavakkal!

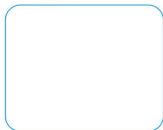
4. Hány állat bújt ide? Álló egyenessel válaszd el a szavakat, és másold le őket!

hollóstruccgazellagorilla

5. Készíts rajzot a szavakhoz!

tol

toll

6. Foglald mondatba a következő szókapcsolatok közül ötöt! Írd le őket az írásfüzetbe!

folyó mellett, csillagos ég, rózsák között, kellemes illat, diófa alatt, hűvös reggel, lágy szellő, kék szappan

7. a) Olvasd el, és fogadd meg a jó tanácsokat!

Étkezéssel kapcsolatos illemszabályok

Evés előtt moss kezet! Kézzel ne nyúlj a főtt ételhez! Csukott szájjal egyél! Terített asztal mellett késsel és villával illik enni.

b) Másold le a hosszú egyjegyű mássalhangzós szavakat!

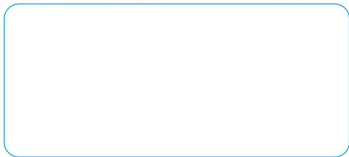
c) Milyen illemszabályokat ismersz még? Írj le kettőt!

8. a) Olvasd fel hangosan a mesét! Figyelj a hosszú mássalhangzók ejtésére!

Egérke rózsái

Reggel Egérke kilépett az ajtón. Az egérlyuk mellett rápillantott kedvenc rózsáira. – Meg kellene kapálnom őket! – gondolta. Gyorsan nekilátott a munkának. A rózsák között sok gyomot talált, gondosan kikapálta mindet. Egy óra alatt elkészült. A szép virágok újból frissen illatoztak.

- b) Milyen szerszámok szükségesek a kertészkedéshez? Rajzolj le négyet!

9. Betűkapcsoló

ss

jj

zz

ll

gg

nn

pp

10. Gyűjts az írásfüzetbe olyan szavakat, amelyekben a fenti betűkettőzések megtalálhatók! Mindegyikre két-két példát írd!

11. Adj címet a mesének, és dolgozz az írásfüzetben!

m

Tündérvizig lakói bálba készülődnek, Ilonát körbeállják a tündérek. Ujj selyemruháját próbálja.

m

Ilona lábujjhegyre állva nézegeti magát a tükörben.

t

– Ez a ruha szebb, mint a tavalyi! Te leszel a legszebb a bálban!
– ujjong Hédi, a legidősebb tündér.

i

ujj, ujjhegy ... (Folytasd a szócsalád tagjainak gyűjtését!)

12. a) Olvasd fel hangosan a versrészletet!

b) Húzd alá a hosszú egyjegyű mássalhangzót tartalmazó szavakat a versben, majd másold le az írásfüzetbe!

Pattog a rözse, szikra száll
csillagokig meg sem áll;
fölcsap a láng magosra,
a bográcsot nyaldossa;
kiskanál, nagykanál,
fortyog, pöfög a lekvár.

(Pákalitz István: Szilvalekvár)

13. Betűkapcsoló

lj

dj

ij

ujj

Ilona

Hosszú kétjegyű mássalhangzók

1. a) Olvasd fel hangosan a versrészletet! Ügyelj a magánhangzók és mássalhangzók hosszúságának hangoztatására!

Szunnyad a rózsafa,
rózsafának ága.
Tél elől bújtattuk
meleg földi ágyba.

Ráborul könnyedén
hantolt takarója –
s békésen alszik most,
álmodik a rózsza.

(Szalai Borbála: Rózsafa, almafa)

- b) Csoportosítsd a szavakat az alábbi szempontok alapján!

hosszú kétjegyű msh.

hosszú magánhangzó

- c) Írj önállóan három-három példát mindkét csoporthoz!

2. Írd le szótagolva a szavakat az írásfüzetbe!

dinnye, hattyú, pöttyös, meggyfa, pottyán, füttyent, loccsan

3. Írd le a szavak ellentétes jelentésű párját! Hosszú kétjegyű mássalhangzó legyen a szóban!

jó

rövid

nehéz

tiszta

4. Az alábbi szókapcsolatok közül hármat foglaj mondatba, és írd le az írásfüzetbe! Az egyik mondathoz készíts rajzot!

könnyű kabát, reccsenő gally, pöttyös kendő, loccsanó víz, pöttyös függöny, fröccsenő sár, rossz osztályzat, füttyentő rigó

5. A **Mivel?** kérdésnek megfelelően todalékkold a következő szavakat!

súly	_____	lány	_____
	_____		_____
kincs	_____	vadász	_____
	_____		_____
gyöngy	_____	darázs	_____
	_____		_____

6. a) Olvasd el a mesét!

A nagymosás

Mosómacinál összegyűlt a szennyes ruha. Őccse is segít neki a nagymosásban, a kútról hordja a vizet. Együtt könnyen megy a munka. A víz gyakran kiloccsan. Sebaj! A vizet ronggyal gondosan feltörlik. A ház is, a ruha is tiszta lesz. Mosómaci gyakran mondogatja barátainak: – A tisztaság fél egészség!

b) Húzd alá a mesében a hosszú kétjegyű mássalhangzós szavakat!

c) Másold le az aláhúzott szavakat a csoportoknak megfelelően!

rövid kétjegyű msh.

hosszú kétjegyű msh.

7. Betűkapcsoló

sz

ny

cs

gy

8. a) Olvasd el a mesét, és húzd alá azokat a szavakat, amelyekben hosszú mássalhangzót találsz!

m

A. baleset.

Tegnap, délelőtt Brumi az öreg tölgy mellett csapdára lépett. A gally megreccsent a lába alatt, és belepottyant a mély lyukba.

m

Megsérült a térde, és megütötte a fejét is. A mogyorót gyűjtögető Mókuska talált rá a jajgató bocsrá. Megnyugtatta az aggódó állatgyereket.

t

Ezután egy bagollyal üzenetet küldött a doktornak. Harkály doktor sietve repült a sérülthöz. Kenőccsel kente be Brumi fájó sebet.

- b) Másold le a történetet az írásfüzetbe!

9. Gyűjts a meséből **b** betűvel kezdődő szavakat!

10. Írj az írásfüzetbe hat olyan szót, amelyeknek a második betűje **b**!

11. Betűkapcsoló

be

bi

bo

ab

eb

Hosszan ejtjük, röviden írjuk

1. a) Olvasd fel hangosan a mondatokat, majd másold le őket az írásfüzetbe!

Tüsi, a legkisebb süni piros szalagot tűz a fejére.
Azt hiszi, így ő lesz a legszebb az erdőben.

- b) Húzd alá a fenti mondatokban azokat a szavakat, amelyekben a más-salhangzót hosszan ejtetted, de röviden írtad!

2. a) Adj címet a mesének, majd dolgozz az írásfüzetben!

m

Egyik nap a legkisebb süni egy-
dül búsulakodott az ávarban.

m

Senki sem játszott vele.

– Lesz még nekem jó barátom? – kesergett.

Meglátta őt Egérke, és megsajnálta a rosszkedvű sünt.

– Ne szomorkodj, Tüsi! – vigasztalta. – Játsszunk együtt!

Egy ideig labdáztak, utána sétálni indultak. Délután öt órakor ér-
tek haza.

j

egy, egyszer... (Folytasd a szócsalád tagjainak gyűjtését!)

- b) Húzd alá a mesében, és írd le újra azokat a szavakat, amelyekben
hosszan ejted a mássalhangzót, de röviden írod!

3. Betűkapcsoló

gk

gsz

ge

ga

gl

gy

EGY HANG, KÉT BETŰ

Mikor használunk j betűt?

1. a) Olvasd el a versrészletet!

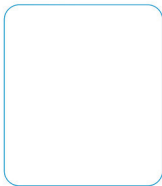
Kőrifára varjú röppen,
minden tolla fekete.
Vígán látja: sajtot rejt a

nadragulya levele.
Mint a villám lecsap rája,
csőre csípi ügyesen.

(Donászy Magda: Varjú-kár)

- b) Húzd alá azokat a szavakat, amelyekben j található! Másold le az aláhúzott szavakat az írásfüzetbe!

2. Rajzold le Óriás Tóbiást! Írd le azoknak a testrészeinek a nevét, amelyekben j-t találsz!

3. Betűkapcsoló

aj

oj

ej

ij

4. Rajzolj olyan élelmiszereket a kosárba, amelyeknek a nevében **j** van!
Írd le az élelmiszerek nevét a kosár mellé!

5. a) A képeken olyan állatok találhatóak, amelyeknek a nevében **j** van!
Hangosan nevezd meg őket!

- b) Írd le az állatok nevét az írásfüzetbe!

6. Betűkapcsoló

ju
je
jó
ja

Mikor használunk ly betűt?

1. a) Olvasd el a szöveget!

Éjjel a róka előbújik a rókalyukból. Már két napja nem evett, ezért nagyon éhes. Nem törődve a veszéllyel, a falu felé sompolyog. Abban reménykedik, hogy zsákmányul ejtethet egy-két tyúkot a baromfiudvarból.

- b) Csoportosítsd a szavakat az alábbiak szerint!

j

ly

2. Másold le a szavakat!

korcsolya

furulya

kályha

gólya

bélyeg

gereblye

3. Készíts olyan rajzot, amelyen az alábbiak megtalálhatók!

kastély, királylány, folyó, korcsolya, hógolyó

4. Alkoss mondatokat a szókapcsolatokkal az írásfüzetben!
pajkos hópehely, forró kályha, sikos jégpálya, csillogó kristály

5. a) Gyűjts az írásfüzetbe madárneveket **ly**-el!

b) Karikázd be azokat a madarakat, amelyeknek a nevében **ly** található!

6. Fejtsd meg az alábbi találós kérdéseket! Írd le a választ!

Fúr-farag,
de mégse ács,
kopog, mint a kalapács.
Fák doktora, orvosa,
erdőben az otthona.

Tő vizében lépeget,
békák veszedelme,
békát fog, és messze néz,
fállábon merengve.

7. Betűkapcsoló

oly
ály
ély

8. a) Olvasd el a mesét!

Téli örömek

Az erdőben beköszöntött a tél. Vastag hótakaró borítja a fákat, bokrokat. A hópelyhek sűrűn szállingóznak a fehér tájra.

Egérke és barátai vígan hógolyóznak a Varjú-domb déli lejtőjén. Játék közben az egér egy gödörbe lép, és elsüllyed a mély hóban. Az orra se látszik ki.

Barátai szabadítják ki a megszeppent Egérkét, aki otthon már vidáman meséli el szüleinek a kalandot.

b) Te hogyan segítenél bajba jutott barátodnak hasonló helyzetben? Mondd el szóban!

c) Gyűjts ki szavakat a meséből az alábbi csoportosítás szerint!

j

ly

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

9. Tollbamondással írd le az írásfüzetbe az alábbi szavakat! Ellenőrizd és javítsd a munkád!

- a) korcsolya, jég, bagoly, fej, hüvelykujj, kölyök, süllyed, táj, harkály, vaj, varjú, kályha, tejföl
- b) ilyen, fáj, mély, súly, sóhaj, fúj, papagáj, estély, borjú, pehely, gereblye, majom, éjjel, folyik
- c) lyukacsos sajt, fényes kristály, gömbölyű alma, hosszú bojt, második osztály, savanyú tej

10. Betűkapcsoló

lyj	_____
lye	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

11. a) Dolgozz az írásfüzetben!

m *A veszélyhelyzet
Havas a táj. A tisztás melletti
sekély tó éjjel befagyott.*

m Nyuszi, Süni és Törpi korcsolyázni ment. Vidáman dalolva csúszkáltak a tó szélén.

e Nyuszi a mamája intése ellenére bemerészkedett a jég közepére.

t Nagy recsenés hallatszott, a vékony jég beszakadt. Nyuszi a hideg vízbe pottyant.

i Hogyan került ki a bajból? (Fejezd be a mesét!)

b) Hány részre bontható a történet? Rajzold le a befejező részt!

12. Gyűjts **d** betűvel kezdődő szavakat! (A mesében is találsz egyet!)

13. a) A megadott szavakat írd a megfelelő helyre a szövegekben!

ellen, állatok, hópelyhek, elrejtözött, előbújik, téli

A téli álom

A _____

_____ sűrűn hullanak az erdőre. A vastag
hótakaró alatt az _____
_____ alig bukkannak eseségre.
A mókus, a sün és a medve különös módon védekeznek az éhinség

_____. Rejtekhelyre húzódva _____
_____ álmot alszanak.

Hogyan ültet a mókus fát?

Melegebb téli napon _____
_____ odújából, és megkeresi a ta-
lajban az _____
_____ makkokat. Amelyikre nem talál
rá, abból tavasszal facsemete lesz.

b) Csoportosítsd a szöveg szavait a megadott halmazok szerint! (Ha szükséges, több helyre is írd be a szavakat!)

hosszú mássalhangzó	j	ly
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

MELYIK SZÓT ÍRJUK NAGY KEZDŐBETŰVEL?

1. a) Az írásfüzetben dolgozz!

m *A születésnap.*
*A két testvér, Süni és Tüsi, Tün-
dérországba igyekeznek. Az út
felénél, a Uvarjú-domb mögötti
tiszta szőlőben Csacsival találko-
znak.*

m – Hová siettek annyira? – kérdezi Csacsi.
– Ünnepségre megyünk, Tündér Amálka születésnapjára – vá-
laszol Tüsi. – Sietnünk kell, hogy időben odaérjünk a Gyöngyvirág
utcába.

b) Vajon mit visznek a sünök ajándékba? Rajzold le az írásfüzetbe!

c) Húzd alá a mesében azokat a szavakat, amelyeket – a mondat kez-
dőbetűjén kívül – nagybetűvel írunk!

2. M. Piackovszkij: A sün, akit meg lehet simogatni című mesekönyvében
sok „beszédese” állatnév található. Milyen állatok kaphatták az alábbi
neveket? Nevezd meg őket a minta szerint!

Csahos

Hápisápi

Kukorás

Torzsarágó

Jegeske

Vörösfarkú

kutya.

A SZAVAK JELENTÉSE

Az egyszerű szavak

1. Másold le az idézetből a **Milyen?** kérdésre válaszoló szavakat!

Fényes és csillogó volt ez az álom.
Egy hetyke dombon állt egy palota,
volt két szép tornya, forgott kacsalábon,
őrizte ötszáz bajszos katona.

(Varró Dániel: Janka álma)

2. Nyuszi mama a piacról cipeli a kosarat. Mi van benne? Az összekevert betűk segítenek a megfejtésben. Írd le a zöldségek nevét! Készíts rajzot!

a t s l a á

e r z l e l

p a o s z á k t

p é r a

3. Mi kell a tisztasághoz? Megtudod, ha megfejtet a találós kérdéseket.

Foga van, és mégsem eszik.

Vízben síkos, kézben habos,
piszkos kezét tisztára mos.

Reggel hidegen felfrissít,
este melegen megtisztít.
Nyáron felüdit.

Egyszer locsog,
máskor csobog,
te vödörben hordod.

Az összetett szavak

1. a) Olvasd el a szöveget!

Mit gondolsz, mi történik ezen a napfényes délutánon Egérkéék háza táján?

Éppen azon tanakodnak a kis egerek, hogy mit egyenek uzsonnára. Csak úgy repkednek a javaslatok:

– Zsemlegombóc, gyümölcsrizs, zserbószelet!

Végül Egér mama csendre inti csemetéit, övé az utolsó szó:

– Rántott padlizsánt készítünk. Gyertek gyerekek, lássunk munkához!

Támad is nagy szorgoskodás. Egér mama zsemlemorzását tör a mosárban. Egérke padlizsánszeleteket paníroz, Cincogi a tűz körül se-
rénykedik.

b) Figyeld meg az összetett szavakat!

zsemle|gombóc, gyümölcs|rizs, zserbó|szelet, zsemle|morzsa,
padlizsán|szelet

2. a) Kösd a szavakat a megfelelő kifejezésekhez!

forrás

egyszerű szó

várom

léggömb

függöny

üveggolyó

összetett szó

állomás

b) Húzz függőleges vonalat a szóösszetétel határánál a fenti összetett szavakban!

3. Alkoss összetett szavakat a megadott szavak segítségével!

_____cukor,

üveg _____,

_____erdő,

szőlő _____,

_____bokor,

szem _____

Rokon értelmű szavak

1. Másold le a versrészletből az aláhúzott szavakat! Írj melléjük hasonló jelentésű szavakat a minta szerint!

Bazsalyog a Józsi, nyavalyog a Rózsi,
futogat a Pétör, legurul a rétről, [...]
csivitel a sármány, paripa a pányván,
lovag üj a hátán, lovagol az Ádám [...].

(Nagy Bandó András: *Mandóka*)

bazsalyog: mosolyog, somolyog

2. Húzd alá a kakukktojást a hasonló jelentésű szavak között!

gögös: furfangos, kevély, dölyfös, pöffeszkedő

buta: butus, tyúkeszű, mélabús, bugyuta

udvarias: figyelmes, tapintatos, kíváncsi, szívélyes

3. Kösd össze, mely szólások illenek a rokon értelmű szócsoporthoz!

pityereg, szizog, sírdogál

Úgy nő, mint a gomba.

ballag, kullog, cselleng

Itatja az egereket.

növekszik, növoget, nődögél

Lassan megyünk messzire,
úgy érünk a végire.

4. Másold le a **megy** szó rokonértelmű változatait helyesírásuk szerint csoportosítva!

jön, bolyong, kóvályog, kujtorog, sompolyog, jár

j

ly

5. a) Olvasd el a meserészletet!

Az erdő mélyén élt egy kicsi törpe. Olyan picike volt, mint egy párányi kis hangya.

Ez a csöpp teremtés korán reggel vízért indult a forráshoz. Aprócska lábaival szaporán lépkedett.

b) Húzd alá a részletben a **kicsi** szó rokon értelmű változatait!

6. Gyűjts rokon értelmű szavakat az alábbi tulajdonságokhoz!

nagy

pufók

ravasz

7. Írd a meserészletben a megfelelő helyre a megadott szavakat!

öreg

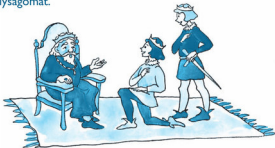
idős

vén

Élt egyszer egy _____ király. Nagyon _____ volt már, ezért magához hívatta a fiait.

– Kedves gyermekeim, _____ vagyok már, mint az országút.

Amelyikötök elhozza nekem az élet vizét, annak adom a fele királyságomat.

Ellentétes jelentésű szavak

1. a) Fejtsd meg a találós kérdést!

Néha hosszú, néha rövid,
vagy sima, vagy kunkorodik.
Van ritka, van sűrű is,
kinő, pedig nem vetik.
van fekete, barna is,
hófehér és arany is.

Megfejtés: _____

- b) Keress a találós kérdésben ellentétes jelentésű szavakat! Másold le őket!

2. Írd a szavak mellé az ellentétpárjukat! Az utolsó betű **ú** legyen!

vidám – _____
_____ **ú**

gyors – _____
_____ **ú**

édes – _____
_____ **ú**

rövid – _____
_____ **ú**

3. Keress a párját! Másold le a szópárokat!

pufók — bö
szűk — könnyű
jó — javít
súlyos — karcsú
ront — rossz

4. Betűkapcsoló

si sa

5. Olvasd el az idézetet! Karikázd be az ellentétes jelentésű szavakat!

Két kis számár vont egy nehéz kocsi.
Nagy volt a kocsi, kicsik a csacsik,
megálltak hát minduntalan.

(Rónay György: A szamarak meg a kocsisuk)

6. a) Olvasd el a mondatokat! Milyen furcsaságot vettél észre?

Kicsi termet, apró
mancs, vékony bunda: ez
a jegesmedve. Fekete
színével szinte beleolvad
a hómezőbe, így
észrevétlenül
megközelítheti áldozatát.

b) Írd le helyesen a mondatokat a füzetbe!

7. Keresd az ellentétét! Dolgozz a szabály szerint!

régi	nehéz	kicsi	ritka

8. Betűkapcsoló

ri
ri
zi
nyi

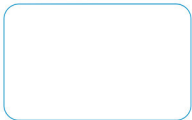
SZÓTAGOLÁS, ELVÁLASZTÁS

Elválasztás két vagy több magánhangzó között

1. a) Olvasd el a mondatokat!

A sünpapa diót visz a piacra. Fiai sietve rakják a kocsira a kosarakat.

b) Készíts rajzot a sünökről!

c) Szótagolva írd le azokat a szavakat, amelyekben két vagy több magánhangzót találsz egymás mellett!

2. Olvasd fel szótagolva az elválasztott szavakat! Rajzold le a jelentésüket!

fi-ók

te-a

rá-di-ó

3. Betűkapcsoló

Íí

Ia

Ie

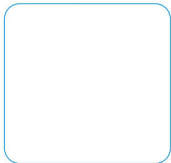
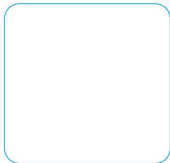
4. a) Olvasd el a verset!

Mi kopog?
Mi kopog?
– Harkály vagyok, kopogok.
Nem is tudom, mióta
vár rám ez a diófa.

Mi ragyog?
Mi ragyog?
– Hát nem tudod, ki vagyok?
Béka vagyok, leveli,
ki a fiát neveli.

(Nemes Nagy Ágnes: Szorgalom)

b) Rajzold le a versben szereplő állatokat!

c) Szótagolva írd ki a szövegből azokat a szavakat, amelyekben két magánhangzó van egymás mellett!

5. Alkoss mondatokat az alábbi szókapcsolatokkal az írásfüzetben!
Azokat a szavakat, amelyeket elválasztva találsz, te is úgy írd le!

forró te-a, jóságos ó-ri-ás, zajos pi-ac, szőke hajú le-ány

6. Betűkapcsoló

ci _____

ce _____

co _____

ca _____

Két magánhangzó között egy mássalhangzó

1. a) Olvasd el az idézetet, és írd le emlékezetből az írásfüzetbe!

Fűszálon, levélen
csiga csúszik kevélyen.

(Szepesi Attila: Csigavándor)

- b) Álló egyenessel válaszd el a szótaghatárokat!

2. Rajzold a szavak fölé a jelentésüket!

cipő

kalap

egér

pohár

óra

eső

3. a) Másold le a szókapcsolatokat! Azokat a szavakat, amelyeket elválasztva találsz, te is elválasztva írd le!

mély fo-lyó, ravasz ró-ka, süllyedő ha-jó

- b) Alkoss szóban kérdéseket a szókapcsolatokkal!

4. Betűkapcsoló

Fü

Jo

Je

5. a) Olvasd el a verset, majd dolgozz az írásfüzetben!

m Vajon mi lesz ebédre –
tűnődik az egérke.
Ugyan, milyen jó falat
lapul a fedő alatt?
Uccu! Lábujjhegyre áll,
s a fazékba kandikál,
s képen törli úgy a gőz,
hogy prűszkölni alig győz.

f Nohát – dűnnyög szegényke,
ilyet főzni ebédre!

(Enyedy György: Mi lesz ebédre?)

b) Írd le szótagolva a vers második mondatát!

6. Írd a képek jelentését szótagolva a vonalra!

7. Betűkapcsoló

Pó

Pi

Pe

Elválasztás két mássalhangzó között

1. a) Olvasd fel hangosan, majd fejtsd meg az alábbi találós kérdést!

Tenyeres-talpas, hatalmas,
barna bundás, óriás,
meglesi a méheket,
mézet rabol, ha lehet,
szamócát is szedeget –
átalussza a telet...
Mi az?

- b) Álló egyenessel válaszd el a szótaghatárokat!
2. Rajzold a szavak fölé a jelentésüket! Másold le az elválasztott szavakat az írásfüzetbe!

ol-ló

ab-lak

fel-hő

3. a) Írd le ábécérendben a szavakat az írásfüzetbe!

diófa, piac, mellény, sajt, erdő, reggeli, fiók, bátyja, alatt, leány, folyó,
jóízű, varr, műhely, kesztyű

- b) Álló egyenessel válaszd el a szótaghatárokat!

- c) Válassz ki a szavak közül négyet, és alkoss velük mondatokat az írásfüzetbe!

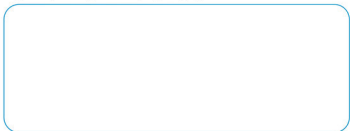
4. Betűkapcsoló

Te _____
E _____
K _____

5. a) Adj címet a mesének, és dolgozz az írásfüzetben!

- m** A nyúlmama pogácsát süt fiainak. A lisztet tejjel, vajjal összegyúrja. A tésztát kinyújtja, majd olajjal kikent tepsibe rakja.
- e** A tetejét tojással keni meg, és a forró sütőbe helyezi.
- i** – Milyen finom az illata! – lelkesedik Nyuszi és Tappancs. A pirosra sült pogácsából a nyúlgyerekek jóízűen falatoznak.
- ö** – Várjátok meg, míg kihül, mert ... (Fejezd be a megkezdett mondatot!)

b) Rajzold le azokat az eszközöket, amelyek a pogácsasütéshez szükségesek! (Édesanyádtól kérj segítséget!)

c) Az első három mondat szavait álló vonallal szótagold!

6. Számold meg, hány szótagból állnak a szavak! Írd le őket szótagolva!
varrótű, tündér, ünnepszeg, kristály, játszik, utca

7. Betűkapcsoló

Ne

Ni

No

Elválasztás három mássalhangzó között

1. a) Olvasd el a szólásokat!

Valakinek a malmára hajtja a vizet. Rendben van a szénája. Nagyobb a füstje, mint a lángja. Tartja a hátát valamiért.

- b) Álló egyenessel válaszd el a szótaghatárokat a mondatokban!
c) Magyarázd meg a szólások jelentését!

2. a) Írd a vonalra szótagolva a szavakat!

zöltség

hangszer

krumpli

- b) Rajzold a szavak fölé a jelentésüket!

3. Tollbamondással írd le az írásfüzetbe a szókapcsolatokat!

kellemes illat, zajos piac, forró tea, mély folyó, olcsó dió, terebélyes meggyfa, jóságos óriás, süllyedő hajó, sűrű erdő, csillogó gyűrű

4. Betűkapcsoló

Ue _____
Ua _____
Ui _____
Uu _____

5. a) Dolgozz az írásfüzetben!

A nagytakarítás

- m** Tavasszal nagytakarítás van a sünöknél. Egyik reggel munkához látnak. A sünmama elmondja az aznapi feladatokat. Először a lehullott leveleket söpri össze a kertben. A sünmama ilyenkor alaposan kiszellőzteti a szobát is. A bútorokat kihordják az udvarra.
- e** Süni a kútról hozza a vizet, Tüsi pedig a padlót súrolja fel.
- t** Délután visszatesznek mindent a helyére. Este friss virággal díszítik a szobát.
A sünök büszkék arra, hogy mindig rendben tartják a házukat.

b) Állítsd sorrendbe a képeket a szöveg alapján!

c) Szótagolva írd le az írásfüzetbe azokat a szavakat, amelyekben három mássalhangzó van egymás mellett!

6. Betűkapcsoló

El

Es

Eg

Hosszú kétjegyű mássalhangzók elválasztása

1. a) Húzd alá a találós kérdésben a hosszú kétjegyű mássalhangzós szavakat! Rajzold le a megfejtést!

Tavasszal kap levelet,
s ősszel küld csak választ,
de nem egyet, nem is kettőt,
hanem sok-sok százat.
Mi az?

- b) Az aláhúzott szavakat írd le minden lehetséges helyen elválasztva!

2. Másold le szótagolva a szavakat az írásfüzetbe!
süly-lyed, pety-tyes, fony-nyad, köny-nyes, poty-tyan, locs-csan
3. Mivel? Válaszolj a kérdésre a minta alapján!

uzály uzállyal uzály-lyal
kötény
hegy

4. Alkoss az írásfüzetben mondatokat a szókapcsolatokkal! Álló egyenesel válaszd el a szótaghatárokat!

friss dinnye, könnyű tutaj, pöttyös labda, meggyes kalács

5. Betűkapcsoló

An
Ao
Az

A SZAVAK CSOPORTOSÍTÁSA TOLDALÉKOLÁS

Milyen?

1. a) Fejtsd meg a talalós kérdést!

Kedvel engem kicsi, nagy,
öreg, ifjú, kisgyerek.
S akkor vagyok legboldogabb,
ha mindenki kinevet.

Megfejtés: _____

- b) Húzd alá a **Milyen?** kérdésre válaszoló szavakat!

2. Rajzold le, mi lehet ilyen!

savanyú

illatos

édes

3. Írd le a szókapcsolatok ellentétes párját!

régi kabát

sekély tó

ép fog

alacsony fiú

4. Sorolj fel **Milyen?** kérdésre válaszoló szavakat a képek alapján!

5. a) Az írásfüzetben dolgozz!

Húsvéti készülődés
Tyúkanyó könnyű kocsiján
piros tojásokat szállít az erdőbe.
Nyusziék nekilátnak a tojás-
festésnek.

Nyuszi festi a piros tojásokat, Tappancs fehér mintával díszíti őket. Estére megtelik a kosár tarka tojásokkal.

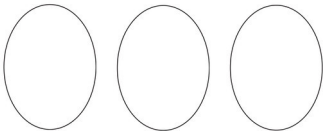

Másnap hajnalban a nyúlgyerekek ünneplő ruhába öltöznek, és elrejtik a fűbe a tojásokat. Te is kapsz belőle egyet!

Milyen? (Gyűjtsd ki a meséből a kérdésre válaszoló szavakat!)

b) Segíts a nyuszioknak a tojásdíszítésben! Tervezz mintákat az üres tojáskeretekbe!

6. Betűkapcsoló

Tyú
Tyú
Tyú
Tyú

Mit csinál?

1. a) Másold le az írásfüzetbe a mondatokat!

Brumi, miközben pillangót kergetett, eltévedt az erdőben. Fáradtan ült le egy terebélyes fa alá. Jaj, hangyabolyra telepedett!

- b) Húzd alá a mondatokban a **Mit csinál?** kérdésre válaszoló szavakat!

2. Egészítsd ki a rajzokat a szavaknak megfelelően!

alszik

nevet

sír

3. Melyik állat halad így? Rajzolj az üres helyekre!

Az

surran.

A

ugrik.

A

cammog.

A

totyog.

A

mászik.

A

csörtet.

4. a) Adj címet a mesének, és dolgozz az írásfüzetben!

m

Egy csendes éjjelen a bagoly mama repülni tanítja kicsinyét.

m

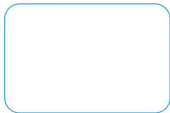
Egy távoli ágra reppen, és onnan hívogatja csemetéjét. A kicsi sír: – Mama, félek!

t

– Bátran repülj ide hozzám! – biztatja az anyja.

A kis bagoly szárnyát lebegteti, és merészen elrugaskodik.
– Repülök! – kiáltja boldogan.

b) Rajzold le a mesét két képben!

c) Gyűjts a meséből **Mit csinál?** kérdésre válaszoló szavakat az írásfüzetbe!

d) Olvasd fel hangosan a mesét, és közben húzd alá azokat a szavakat, amelyeket másképp ejtettél, mint ahogyan írva találtad! Az aláhúzott szavakat másold le!

5. Betűkapcsoló

Ba

Bu

Mit?

1. a) Másold le az írásfüzetbe a mondatokat!

Mackó úr a patak forrásához viszi kirándulni az állatgyerekeket. Süni almát, Nyuszi répát, Egérke sajtot, Röfi pedig dinnyét csomagol az útra.

- c) Húzd alá a **Mit?** kérdésre válaszoló szavakat! Álló egyenesessel válaszld le a szót!

2. Tollbamondással írd le, mire figyelmezteti Mackó úr az erdőben tanulóit!

Ne gyűjtsatok tüzet az erdőben! Ne kiabáljatok! Ne menjetek túl messzire! Vigyázzatok a madárfészkekre!

3. Mit látsz a rajzokon? Folytasd a sort!

autót

4. **Mit?** A kérdésnek megfelelően todalékolod a következő szavakat!

út

híd

nyár

tűz

5. Betűkapcsoló

Rö

Miről? Mitől?

1. a) Írd le tollbamondással a mondatot az írásfüzetbe!

Brumi mézről, Nyuszi répáról, Egérke sajtról, Mókuskaogyoróról
álmodik éjjelente.

- b) Húzd alá a **Miről?** kérdésre válaszoló szavakat! Álló egyenessel
válaszd le a szótőt! Hangosan olvasd fel a szavakat, ügyelj a toldalék
ó-jának és ö-jének ejtésére!

2. Miről mesél ma este a nyúl mama? Írd a választ a rajzok mellé! (Egész
mondattal válaszolj!)

3. Mitől fél az egér? Írd a választ a rajzok mellé!

4. Betűkapcsoló

Mó

Mi

Me

A SZAVAK SZERKEZETE A MÁSSALHANGZÓK TALÁLKOZÁSA

Az l és a j kapcsolódása

1. a) Mackó úrnak gyakran kell rendre utasítania csintalan diákjait. Olvasd fel hangosan a felszólító mondatokat!

Üljetek szépen a helyeteken!

Figyeljetek a tanító bácsira!

Ügyeljetek a pad rendjére!

Ne csúfoljátok egymást!

- b) Másold le az írásfüzetbe azokat a szavakat, amelyekben lj-t találsz! Álló egyenessel válaszd el a szótőt a toldaléktól!

2. Folytasd a példa szerinti átalakítást!

kiabál	számol	tanul	felel
<i>kiabálj</i>			

3. Foglald mondatba a szavakat!

lejebb, fejebb, kijebb, bejebb

4. Betűkapcsoló

<i>lj</i>	
<i>jj</i>	
<i>llj</i>	

5. a) Olvasd el mesét!

A papírsárkány

Törpi és Süni egy papírsárkányt készített az iskolában. Elhatározták, hogy délután fogják feleereszteni.

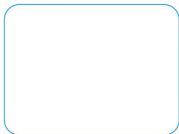
– Csak jó erősen fújjon a szél – mondta Süni –, különben nem fog sikerülni a mutatvány.

Ebéd után a fiúk az osztállyal együtt kivonultak a tisztásra. Jó erős szél fúj, és a sárkány gyorsan felemelkedett.

– Gyerünk, sárkány, szállj még feljebb! – kiáltották kórusban az állatgyerekek.

Törpi és Süni büszke mosollyal nézte a nap fényében csillogó papírsárkányt.

- b) Rajzold le, te milyen papírsárkányt készítenél! Színezd ki a rajzodat!

- c) Gyűjts ki a szövegből szavakat az alábbi csoportosítás szerint! Mit figyelhetsz meg a kiejtésnél?

lj

jj

lly

6. Pótold a hiányzó betűket! j vagy ly?

bago___, osztá___, ma___om, te___, korcso___a, sa___t, a___tó,
___ukas, é___el, ___égpá___a, ga___, ola___, sü___ed

A d és a j kapcsolódása

1. a) Olvasd el az altatót, amit a nyúl mama mesél esténként a nyusziknak!

Este van már, alkonyul,
Nyuszi füle lekonyul.
Hunyd be szemed, aludjál,
Pillangóról álmodjál!
Álmod szárnyakat adjon,
Szállni messzire hagyjon!

- b) Írd le szótagolva az írásfüzetbe azokat a szavakat, amelyekben **dj**-t és **gy**-t találsz!

2. a) Folytasd a minta szerint!

híd

pad

kád

hídja

- b) Írj mondatokat a todalékkal ellátott szavakkal!

3. Betűkapcsoló

dj

gyj

gyj

A t és a j kapcsolódása

1. a) Olvasd fel hangosan az alábbi szólásokat!

A füle botját sem mozditja. Lógatja az orrát. Fittyet hány rá.

- b) Írd le azokat a szavakat, amelyeket hosszú ty-vel ejtesz! Milyen eltérést találsz az írásukban?

- c) Magyarázd meg röviden a mondatok jelentését!

2. a) Folytasd a minta szerint!

bot

kabát

út

kút

<u>botja</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

- b) Alkoss mondatokat a toldalékot kapott szavakkal!

3. Betűkapcsoló

<u>tj</u>	<u> </u>
<u>tj</u>	<u> </u>
<u>tj</u>	<u> </u>

4. a) Adj címet a szövegnek, és dolgozz az írásfüzetben!

- m** Mosómaci és a bátyja a tó partján üldögélnek. A vízben harsányan kuruttyolnak a békák. Maci bátyja a botjával nagyokat csap a vízre. Egyszer csak megbillen, és belepottyan a tóba.
- !** Éppen arra repül egy pettyes hátú katicabogár. Így oktatja Macit:
– Ne bántsd őket! Tudod, a béka védett állat! Elpusztítja a sok szúnyogot a nádasban.

b) A mese három fő részre bontható. Sorold fel ezeket! Rajzold le a bevezető részt!

c) Milyen védett állatokat ismersz még? Írd le válaszodat az írásfüzetbe!

d) Az alábbiak szerint csoportosítsd a mese megfelelő szavait!

tj	tyj	tty
<hr/>	<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>	<hr/>

A t és az s kapcsolódása

1. a) Olvasd el a versrészletet!

A büszke borzanya összetoborzott
néhány csellengő borzot,
hogy szívének féltett kincsét,
hat kicsinyét megtekintsék.

(Romhányi József: Borz)

- b) Húzd alá azt a szót, amelyiknek az írása eltér a kiejtéstől!

2. a) Folytasd a szavak írását a megadott példa szerint!

segít

világít

hajlít

gyűjt

segít

- b) Alkoss a toldalékokat kapott szavakkal mondatokat!

3. Olvasd el a mondatokat, majd írd le őket emlékezetből!

Nyáron gyűjts, télen fűts!

Tartsd a szádat!

4. Betűkapcsoló

ts

cs

cs

5. Pótold a hiányzó betűket! **Ts** vagy **ccs**?

ö__e, segí__ég, gyűj__ük, re__en, lo__an, bará__ág,
csü__en, készí__en, kenő__el, men__ég

6. a) Dolgozz az írásfüzetben!

Az álarcos bál

- m** Nyusziék erdei mulatságra készülődnek. Este felkerekednek, és elindulnak az álarcos bálba. Sötétségbe burkolódnak az erdő.
- t** Nyuszi öccse, Tappancs vidáman ugráncol a latyakos úton. Észre sem veszi, hogy sár fröccsen a bundájára.
- i** A bálban... (Folytasd a megkezdett mondatot, és fejezd be a mesét!)

b) Rajzold le, milyen jelmezt ölthetett magára Tappancs! Színezd ki a képet!

c) Húzd alá azokat a szavakat, amelyekben **ts**-t és **ccs**-t találsz! Másold le őket szótagolva!

7. Betűkapcsoló

dz

dn

do

dá

Az n és a j kapcsolódása

1. a) Másold le az írásfüzetbe a mondatokat!

Röfi néne dinnyemagot ültetett el egy virágcserepbe. Amióta a pici hajtás kibújtt, gondosan locsolgatja, hogy el ne fonnyadjon.

- b) Olvasd fel hangosan a mondatokat, és közben húzd alá azokat a szavakat, amelyeknél hosszú ny hangot ejtesz! Figyeld meg, melyiknek tér el az írása a kiejtéstől!

2. a) Húzd alá a felszólító mondatokban azokat a szavakat, amelyekben nj-t találsz!

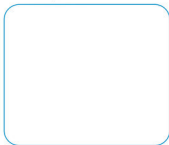
KöszönjeteK illedelmesen!
Ne rohanjatok a folyosón!
Ne menjeteK túl messzire!

- b) Az aláhúzott szavakban válaszd le a szótőt! Mit figyeltél meg a harmadik szónál?

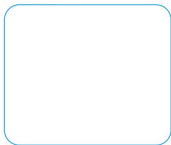
3. Folytasd a minta szerinti átalakítást! Ejtsd ki hangosan a szavakat! Mit figyelhetsz meg?

ken	pihen	lobban	fen
<u>kenj</u>	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

4. Készíts rajzot a szavakhoz!

fonjad

fonnyad

5. a) Adj címet a szövegnek, és dolgozz az írásfüzetben!

m

A kis vaddisznók édesanyja
könnyű ebédet készít fiainak.
-Mennyi dinnye! - ujjonganak.

m

Röfi teletömi a hasát. Csak meg ne bánja!

e

- Köszönjük az ebédet! - visitanak kórusban a malacok.

t

- Pihenjünk kicsit ebéd után! - szól Röfi, s amint lehunyja a szemét, nyomban elalszik.

b) Készíts rajzot az írásfüzetben a szöveghez!

c) Az alábbi csoportosítás szerint gyűjtsd ki a meséből a megfelelő szavakat!

nj

nyj

nnj

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

6. Írd le a szavakat tollbamondással!

bátyja, botja, mulatság, barátja, barátság, öccse, bánja, nénje, dinnye, lehunyja, loccsan, könnyű

7. Betűkapcsoló

ni

nj

nyj

nnj

A MONDATFAJTÁK

A kijelentő és a kérdő mondat

1. Másold le az írásfüzetbe az alábbi kérdéseket és válaszokat!

m Hová járnak az állatok gyerekei iskolába? Az állatgyerekek erdei iskolába járnak. Hol van az erdei iskola? A tisztás mögött áll.

m Ki tanítja őket? Mackó úr a tanító. Ki mellett ül Nyuszi? Nyuszi helye Süni mellett van. Mi lesz a lecke délután? Kérdő mondatokat kell írni a füzetbe.

2. Játsszátok el a nyári élményeikről beszélgető Nyuszi és Süni szerepét! Ügyeljetek a helyes hangsúlyozásra! Írd le a szóban elhangzott kérdéseket!

3. a) Betűkapcsoló

as os

al ol

an on

b) Gyűjts az írásfüzetbe a-val, illetve o-val kezdődő szavakat! Mindegyikre írd tíz-tíz példát!

4. a) Olvasd el a mondatokat! Szóban válaszolj a szövegben lévő kérdésre!
Meseerdőben Brumi és Egérke jó barátok. Sokszor játszanak együtt.
Mit játszanak szívesen? Találd ki!
- b) Másold le az írásfüzetbe az alábbi mondatokat!

m Brumiék a hosszú játék alatt alaposan megéheztek. A macskómama sajttal és kenyérral kínálta a vendéget.

m Egérke illedelmesen viselkedett.

j Hogyan evett? (Írd le a választ is!)

- c) Mit kérdeznél Egérkétől? Használd az -e kérdőszócskát is! Írj le a kérdések közül két -e kérdőszócskát tartalmazó mondatot!

5. Pótold a mondatvégi írásjeleket!

A kastély mellett egy tó áll____
Milyen mély____
Nem látni az alját____
Ki nézi magát a tükreben____
Hosszú hajú tündér____

6. Betűkapcsoló

ba
ja
sa
ná

7. a) Pótold a mondatvégi írásjeleket, és írd melléjük a mondatfajtaikat!

Tóbiás, az óriás egy kastélyban él____

Ez itt jószívű Tóbiás kastélya____

Milyen csizma van a lábán____

Nézd meg____

Mérföldjáró csizma____

Hány mérföldet lép egyszerre____

Szeretnél te is egyet____

b) Mondattal válaszolj a kérdésre a fenti szöveg alapján!
Milyen az óriás?

c) Írj egy tagadó mondatot a kép alapján!

8. Hány kérdő mondatot rejt a betűsor? Írd le a mondatokat!
milyenmesszevanafolyómennyigólyaééítt

A SZÖVEG

1. a) Számozzal állítsd a megfelelő időrendbe a mondatokat!

- Bedobja a postaládába.
- Egérke levelet ír barátjának.
- Bélyeget ragaszt a borítékra.

- b) Másold le helyes sorrendben a mondatokat!

2. Kösd össze az egymással tartalmilag kapcsolódó mondatokat!

Szellő lengedez a fák között.	Az ács szegeli a tetőt.
Süni fejfájásra ébred.	Mentők szállítják a kórházba.
Nyusziék új házat építenek.	Sün papa a patikushoz siet.
Mókuskát baleset éri.	Medve mama tereget a tisztáson.

3. Pótold a hiányzó mondatokat úgy, hogy összefüggő szöveget kapj!

Farkas koma éhes hassal ólálkodik a fák között. Séta közben a tó partjára ér. A tóban halak úszkálnak. Az ordas elhagyott hálóra lel.

Máris fennakad benne egy pufók halacska.

4. Alkoss két tartalmilag összefüggő mondatot a szavak segítségével!

bizonyítvány

vakáció

GYAKORLÁS

1. a) Másold le az idézetet a jeleknek megfelelően!

m Nyárásszony két fia, > lánya,
ember, állat boldogsága.

m Árnyas erdők, sűrű berkek
ízest étkeket rejtegetnek.
Most érik az eper, málna,
medvebocskok vigalmára.

Vadmalac jó gombát habzsol.
t Nyúlfiók szamócát majszol. [...]

Gyűl a fény a gyümölcsökbe.

e Így lesz ízest dinnye, körte.
Odébb sárga búzatábla.
Beérett az aratásra.

(Varga Katalin: Tündérforgó – Négy évszak)

b) Másold le a részletből a nyáron érő gyümölcsök nevét!

c) Pótold a hiányzó szavakat a versrészlet alapján!

_____erdők _____berkek

2. Pótold a hiányzó betűket a szavakban!

i – í: v__z, __skola, sz__v, ny__l, k__fl__

o – ó: h__rd__, haj__, m__gy__r__, b__k__r

ö – ő: sz__l__, feny__, k__d, __z, j__n, erd__

u – ú: k__t, kap__, f__t, ty__k, hatty__, varj__

ü – ú: gy__r__, keszty__, __l, t__z, t__ndér

3. J vagy ly? Egészítsd ki a megfelelő betűkkel a szavakat!

korcso__a, __ég, bago__, gereb__e, sa__t, fe__,

papagá__, fo__ik, bé__eg, sú__, te__föl, osztá__,

bor__ú, ká__ha

4. Írd le tollbamondással a szavakat! Ellenőrizd és javítsd a munkád!

csillag, pillangó, asszony, dinnye, pöttyös, kettő, villamos, kisebb, reccsen, lesz, meggyfa, együtt, könnyű, gally, mellény, lassú, éjjel, hosszú, pottyan

5. Betűkapcsoló

Sári

Amália

Béla

Fica

Rudi

Gyula

6. a) Rajzold le a szavak jelentését!

kunyhó

vityilló

házikó

kastély

b) Írd le szótagolva a rokon értelmű szavakat!

c) Írd le a szavak ellentétét!

vidám

gyenge

7. a) Toldalékolj a szavakat a kérdések alapján!

Mit?

gally___

Miről?

nyúl___

Mitől?

erdő___

b) Alkoss kijelentő, kérdő és tagadó mondatokat a toldalékolt szavakkal!

8. Egy szólás szavai összekeveredtek! Írd le helyesen a mondatot!

keze a ég munka alatt a

9. Írd a rajzok mellé, hogy mit ábrázolnak!

10. a) Írd le emlékezetből az első két sort!

Ébredj fel, rozsmaringág!

Serkenj fel, legényvirág!

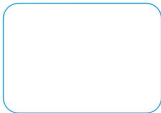
Harmatban mosakodjál!

Szellőben szárítkozzál!

Álmodat messzire űzd!

Kontyodat magasra tűzd!

(Gazdag Erzsébet: Keltegető)

b) Rajzolj le egy ébredező virágot!

11. Írd le tollbamondással a szavakat!

szedjen, küldjél, maradjunk, hordja, feküdjének, engedjenek

12. Betűkapcsoló

Se

Sze

Al

HELYESÍRÁSI SZÓJEGYZÉK

állat	furulya	könnyű	satu
anyu	fű	máj	savanyú
apu	gally	meggy	sós
autó	gereblye	mell	súly
batyu	gömbölyű	menü	száj
betű	gőz	messze	szappan
cím	gyík	nyíl	szőlő
csík	haj	odú	tető
csillag	háló	orr	tíz
daru	harkály	osztály	tojás
együtt	hír	papagáj	tű
első	hordó	papír	tűz
eskü	január	pók	tyúk
falu	játszik	reccsen	ügy
felhő	jég	reggel	új
folyosó	kettő	rossz	ujj
fonnyad	kígyó	rózsa	varr
főz	korcsolya	sajt	vasaló

A TALÁLÓS KÉRDÉSEK MEGFEJTÉSE

- 12/6. Sas
- 16/4. Kenyér
- 17/7. Tűz, zápor
- 29/6. Harkály, gólya
- 34/3. Fésű, szappan, víz
- 37/1. Haj
- 42/1. Medve
- 46/1. Fa
- 48/1. Bohóc

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	3
MONDAT, SZÓ, HANG ÉS BETŰ	4
A HANGOK ÉS A BETŰK	6
Az ábécé betűi	6
A betűrend	8
A MAGÁNHANGZÓK HOSSZÚSÁGA	10
Mikor i és mikor í ?	10
Mikor o és mikor ó ?	12
Mikor ö és mikor ő ?	14
Mikor u és mikor ú ?	16
Mikor ü és mikor ű ?	18
A MÁSSALHANGZÓK HOSSZÚSÁGA	20
Hosszú egyjegyű mássalhangzók	20
Hosszú kétjegyű mássalhangzók	24
Hosszan ejtjük, röviden írjuk	27
EGY HANG, KÉT BETŰ	28
Mikor használunk j betűt?	28
Mikor használunk ly betűt?	30
MELYIK SZÓT ÍRJUK NAGY KEZDŐBETŰVEL?	35
A SZAVAK JELENTÉSE	36
Az egyszerű szavak	36
Az összetett szavak	37
Rokon értelmű szavak	38
Ellentétes jelentésű szavak	40
SZÓTAGOLÁS, ELVÁLASZTÁS	42
Elválasztás két vagy több magánhangzó között	42
Két magánhangzó között egy mássalhangzó	44
Elválasztás két mássalhangzó között	46

Elválasztás három mássalhangzó között	48
Hosszú kétjegyű mássalhangzók elválasztása	50
A SZAVAK CSOPORTOSÍTÁSA. TOLDALÉKOLÁS	51
Milyen?	51
Mit csinál?	53
Mit?	55
Miről? Mitől?	56
A SZAVAK SZERKEZETE.	
A MÁSSALHANGZÓK TALÁLKOZÁSA	57
Az l és a j kapcsolódása	57
A d és a j kapcsolódása	59
A t és a j kapcsolódása	60
A t és az s kapcsolódása	62
Az n és a j kapcsolódása	64
A MONDATFAJTÁK	66
A kijelentő és a kérdő mondat	66
A SZÖVEG	69
GYAKORLÁS	70
HELYESÍRÁSI SZÓJEGYZÉK	74
A TALÁLÓS KÉRDÉSEK MEGFEJTÉSE	74

A munkafüzet szerzőjének szövegeit névmegjelölés nélkül közöljük.

Kiadja a Mozaik Kiadó, 6723 Szeged, Debreceni u. 3/B. Tel.: (62) 470-101, Fax: (62) 554-666
 E-mail: kiado@mozaik.info.hu • Honlap: www.mozaik.info.hu • Felelős kiadó: Török Zoltán
 Felelős szerkesztő: Árokszállási Ildikó, Solymosy Boglárka • Műszaki szerkesztő: Pálnik Tamás
 Készült a Dürer Nyomda Kft.-ben, Gyulán • Felelős vezető: Fekete Viktor
 Terjedelem: 9,79 (A/5) ív • 2016. június • Tömeg: 224 g • Raktári szám: MS-1521U